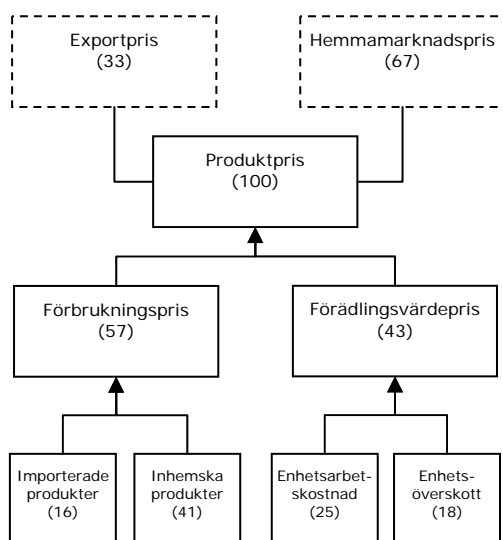

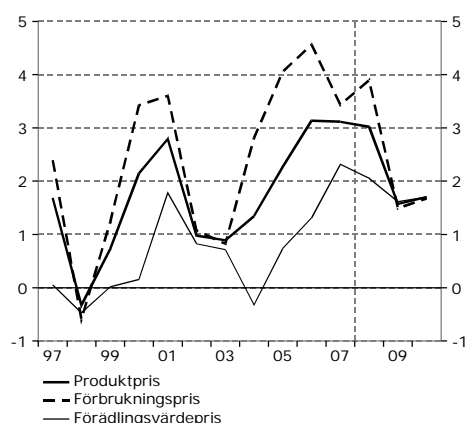
Figur 2 Produktionskostnader och priser

Anm. Inom parentes anges procentuella vikter för 2007. Förenklad figur där övriga produktionsskatter och övriga produktionssubventioner inte tagits med.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 152 Produkt-, förbruknings- och förädlingsvärdepris i näringslivet
Årlig procentuell förändring

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

FAKTA

Samband mellan produktionskostnader och priser

Det som produceras i näringslivet dvs. bruttoproduktionen kan dels exporteras, dels levereras till hemmamarknaden. Prisindexen på dessa produkter benämns här **exportpris** respektive **hemmamarknadspris**, och det vägda genomsnittspriset benämns **produktpris**.

Vid produktionen av dessa produkter förbrukas en mängd inköpta insatsprodukter, både varor och tjänster. Dessa kan **importeras** och/eller köpas från **inhemska** företag. Det vägda genomsnittspriset för dessa produkter benämns här **förbrukningspris**.

Genom att räkna av värdet för förbrukade insatsprodukter från bruttoproduktionsvärdet erhålls förädlingsvärdet, som ofta benämns produktion. Detta värde kan, liksom bruttoproduktionen och förbrukningen, beräknas i både löpande och fasta priser. Genom att dividera förädlingsvärdet i löpande priser med förädlingsvärdet i fasta priser erhålls vad som här benämns **förädlingsvärdepris**. Förädlingsvärdet anger den värdeökning som genereras i företagen. Detta kan i huvudsak delas upp på arbetskostnader och bruttoöverskott. Genom att relatera dessa till förädlingsvärdet i fasta priser erhålls vad som här benämns **enhetsarbetskostnad** (arbetskostnad per producerad enhet) respektive **enhetsöverskott** (bruttoöverskott per producerad enhet). Förädlingsvärdet har justerats för övriga produktionssubventioner och övriga, ej löneberoende produktionsskatter. Löneberoende produktionsskatter (löneskatt) ingår i arbetskostnaden.

Produktpriset ökade i fjol i ungefär samma takt som 2006. Där- emot dämpades förbrukningsprisets ökningstakt, främst beroende på en betydligt svagare prisutveckling för importerade förbrukningsprodukter såsom t.ex. petroleumprodukter och metaller (se tabell 27 och diagram 152). Detta medförde att förädlingsvärdepriset, som bestäms av relationen mellan produkt- och förbrukningspriset, steg starkt i fjol och betydligt mer än i genomsnitt under den senaste tioårsperioden.

Samtidigt steg enhetsarbetskostnaden påtagligt till följd av främst att produktiviteten minskade (se diagram 153). Den starka ökningen av enhetsarbetskostnaden överväldnades dock inte helt på förädlingsvärdepriset utan enhetsöverskottet reducerades. Därmed föll den jämförelsevis höga vinstandelen tillbaka något.⁴⁴

⁴⁴ Vinstandelen ökar då enhetsöverskottet ökar snabbare än förädlingsvärdepriset eller då enhetsarbetskostnaden ökar långsammare än förädlingsvärdepriset och vice versa.